

Franco i Falange són la guerra.

Conferència pronunciada per Joan Comorera el 3 de desembre de 1942 a Mèxic DF, davant d'un grup de militants del PSUC.

(...)

El destí dels espanyols, en aquesta hora i el destí dels pobles hispànics, és comú, com comú és l'enemic. *Comú, doncs, ha d'ésser el programa de lluita.* Apartem del nostre camí allò que ens pugui separar, que pugui esquifir l'àrea de la unitat combativa. Concentrem tots els nostres esforços i forces entorn de la qüestió capital que tenim plantejada: *enderrocar Franco i Falange, impedir que Espanya, i amb ella Catalunya, sigui arrossegada a la guerra hitleriana.*

És tenint en compte aquesta realitat i les enormes possibilitats de lluita immediata i victoriosa contra Franco i Falange, contra la guerra hitleriana, que en la declaració del Comitè Central del PSU de C es proposa la següent base programàtica de l'Aliança Catalana:

«1er. Trencament de tots els lligams actuals d'Espanya amb Hitler i els països de l'Eix.

«2on. Foragitar de l'aparell de l'Estat, de l'Exèrcit en primer lloc, tots els falangistes.

«3er. Alliberament dels presos i retorn dels espanyols sense cap exclusió ni perill dels exiliats forçosos.

«4rt. Restabliment de la llibertat de premsa, de reunió i d'associació.

«5è. Reconstruir el país, assegurant pa, treball i llibertat a tots els catalans.

«6è. Preparar les condicions perquè els pobles hispànics elegeixin democràticament l'Assemblea Constituent que haurà d'elaborar una Constitució que garanteixi la llibertat, la independència i la prosperitat del país.»

Amb aquest programa, o un de semblant, forjat en la línia d'àmplia unitat, els espanyols, els pobles hispànics, dirigits per un Govern d'Unió Nacional espanyola en el qual Catalunya tingui la deguda representació, per un govern

nascut en la lluita i per la lluita, foragitaran Franco i Falange, impediran que Espanya sigui carn de canó de la guerra hitleriana, contribuiran poderosament a la grandiosa victòria de les Nacions Unides.

No abandonem res.

El reconeixement, en aquesta situació de la comunitat de destí dels pobles hispànics i per tant de la necessitat d'un programa comú que en enfortir-nos ens alliberarà abans que els estralls de la guerra hitleriana ens arruïni a tots plegats, *¿vol dir que abandonem els drets i aspiracions nacionals de Catalunya?*

Absolutament, no!

El Partit Socialista Unificat de Catalunya en proposar una línia d'àmplia unitat i un programa de lluita comú a tots els pobles hispànics no abandona cap dels seus principis, com no renuncia a realitzar-los.

Catalunya és una nació oprimida. El dret de Catalunya a l'autodeterminació, és indiscutible, és inalienable. El dret d'autodeterminació ha d'exercir-lo Catalunya sense ingerències estranyes, sense coacció, en plena llibertat i sobirania. Catalunya té el dret inalienable a resoldre per ella mateixa el seu destí sense limitacions de cap mena: té àdhuc, el dret de constituir-se en Estat separat, independent. *L'Espanya de demà ha d'ésser, afirmem nosaltres, una unió voluntària de pobles lliures, iguals en drets.* Aquesta és, companys i amics, la línia nacional que el PSU de Catalunya té.

(...)

Hem de voler guanyar la guerra militarment.

Franco i Falange no tenen més que dues sortides possibles.

Una, totalment efectiva: la victòria militar de Hitler.

Una altra, de perspectiva favorable: la pau pactada, pau blanca o muniquesa.

En el moment en què l'Eix vegi perduda militarment la guerra, i aquest moment si no ha arribat és imminent, s'esforçarà desesperadament per establitzar uns fronts, allargassar la guerra i, recolzant-se en el cansament dels pobles,

maniobrar, en íntima col·laboració amb els muniquesos, per veure d'aconseguir una pau pactada.

No seríem justos si menystinguéssim aquest perill, les permanents maniobres muniqueses. En la conferència de febrer d'enguany vàrem definir així el muniquisme:

«El muniquisme no és, únicament, un problema de persones... El muniquisme és una mentalitat, un mètode, un procediment, una manera de conduir la guerra, una concepció de la guerra i de la pau.»

És evident que el muniquisme ha rebut un cop seriós amb la invasió del Nord d'Àfrica. El muniquisme no rebrà, però, el cop mortal mentre el segon front en el continent europeu no sigui una realitat. En el curs de la guerra el muniquisme ha sofert derrotes, però sempre ha ressorgit emprant noves formes, noves expressions. *Retardar o impedir el segon front ha estat la seva preocupació permanent.* Harry Pollitt, secretari general del PC anglès, va escriure el juny passat:

«Aquest gran i important procés –es refereix a l'obertura del segon front– aviat fou objecte de l'hostilitat d'aquells que en el passat es varen distingir per l'ajut a Hitler i a la política de Munic. »

I comentant el pacte d'aliança anglo-soviètica, gran derrota dels muniquesos, Harry Pollitt va afegir:

«El pacte anglo-soviètic enforteix també molt considerablement la unitat nacional del poble entorn del govern de Churchill. Al mateix temps prendrem totes les mesures necessàries per a impedir que els homes de Munic tractin de retardar la completa realització del pacte.»

I, naturalment, els homes de Munic no s'estigueren quiets. Les declaracions d'Stalin el 4 d'octubre foren un poderós toc d'atenció:

«L'ajut dels aliats a la URSS ha estat fins ara poc efectiu en comparació a l'ajut que la Unió Soviètica dona als aliats atraient damunt d'ella les forces fonamentals de l'exèrcit germano-feixista. Perquè aquest ajut es reforci i es millori, només es necessita una cosa: Que els aliats compleixin els seus compromisos completament i al seu temps.»

(...)

Unitat catalana, unitat dels pobles hispànics.

Aquesta tasca gegantina no és ni pot ésser la tasca d'un partit ni d'un grup de partits o persones que tinguin, en un moment donat, certes coincidències polítiques de tipus esquerrà. No és la tasca d'un Front Popular, d'una aliança Nacional restringida. El Front Popular fou just i suficient el 1936 perquè havíem de resoldre un problema per camins democràtics, electorals. L'Aliança Nacional restringida podia ésser suficient en el període anterior de la guerra, perquè la unitat hauria dinamitzat la lluita del nostre poble i provocat un canvi a fons de la política d'ajut a Franco que encara segueixen Londres i Washington. En la nova situació només l'Aliança sense restriccions pot donar-nos la victòria, car ara hem de fer immediatament la guerra a Franco i Falange per salvar-nos de la guerra hitleriana, hem d'obligar a les nacions democràtiques que encara segueixen una política suïcida a que vegin en nosaltres, els pobles hispànics, els seus naturals i únics aliats. (...)

Però, en la realització de l'aliança Catalana àmplia, nosaltres, comunistes, nosaltres, partit de la classe obrera catalana, hem de voler que la classe obrera unida i aliada amb la pagesia sigui l'eix i el motor de la unitat dels catalans i de Catalunya amb els pobles hispànics. Ha d'ésser-ho, no per finalitats conspiratives de classe, sinó perquè va ésser l'avantguarda en la nostra guerra, ha estat i és l'avantguarda en la lluita sota el terror contra Franco i Falange, ha d'ésser i serà l'avantguarda en la batalla decisiva per l'enderrocament de Franco i Falange, contra la guerra hitleriana. He d'ésser-ho no solament perquè és la classe més combativa, la de més acabada i homogènia personalitat política, la de major sensibilitat i perspectiva política en la lluita mateixa, sinó perquè és la suprema garantia per l'endemà de la victòria. *La màxima garantia nacional de Catalunya és la classe obrera catalana, car és ella la columna vertebral de la nació. La màxima garantia de Catalunya, a l'endemà de la victòria i per a la realització de les aspiracions nacionals, és la classe obrera castellana, la classe obrera espanyola, car ella sap i comprèn que no pot ésser lliure en un poble que oprimeix a altres pobles.*

Per tant, companys, la responsabilitat del PSU de Catalunya, partit de la classe obrera catalana, és en aquesta situació, immensa. Perquè puguem respondre a

aquesta responsabilitat *és absolutament precís que treballem i aconseguim la definitiva i total unitat orgànica de la classe obrera*. El proletariat català ha estat el primer en el món capitalista de realitzar la unitat política entorn del gloriós PSU de C. per això, *el manteniment de la unitat del PSU de C, l'enfortiment sistemàtic del PSU de C, és un deure sagrat*. A Catalunya però, malgrat l'experiència fecunda del PSU de C, no vàrem poder realitzar la unitat orgànica sindical de la classe obrera. Hem de comprendre que no hi haurà a Catalunya veritable unitat obrera mentre no aconseguim la formació de la *central sindical única*. Hem de comprendre que sense central sindical única, en marxa paral·lela a la del partit únic, el PSU de C, la classe obrera catalana no podrà complir plenament la seva missió en el si de l'Aliança Nacional de Catalunya, ni ésser la garantia plena de Catalunya a l'endemà de la victòria.

(...)

El document complert es pot consultar a l'Arxiu Massip (Joan Comorera) de la Biblioteca del Pavelló de la República de la Universitat de Barcelona.